

Kuidas vältida ja vähendada toidujäätmeid kaubanduses ja toiduainetööstuses?

Alustame kell 10:00

Kava

- 10:00-10:05 Avasõnad: Pr Özlem Canel, Hollandi suursaadik Eestis (sissejuhatus on inglise keeles)
- 10:05-10:15 Ülevaade kaubandussektori toidujäätmete tekkest Eestis. Evelin Piirsalu PhD, vanemekspert, SEI Tallinn
- 10:15-10:30 Uued võimalused ja näited toiduannetamise edendamiseks. Piet Boerefijn Toidupank (ettekanne on inglise keeles)
- 10:30-10:45 Toidujäätmete vähendamise tegevused Rimis. Katrin Bats
- 10:45-10:55 Toidujagamiskapid toidu raiskamise vähendamise lahendusena. Tarmo Seliste, Fudloop
- 10:55-11:15 Ülevaade toidupäästmise projekti tulemustest. Melanie Kok, Wageningeni Ülikooli esindaja (ettekanne on inglise keeles)
- 11:15-11:25 Tootmisjääkide väärimise kogemused Eesti käsitöösiidri näitel. Siidrikoda OÜ esindaja
- 11:25-11:45 Arutelu

Toidujäätmete teke Eesti kaubandussektoris

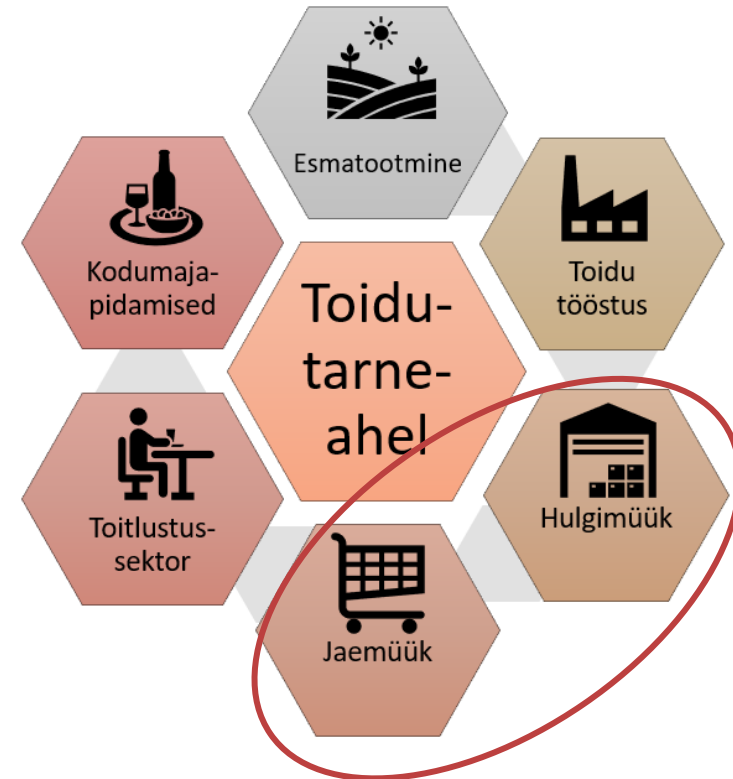
Evelin Piirsalu

Toidujäätmete ja toidukao uuring Eesti toidutarneahelas

Uuringu eesmärk – hinnata toidujäätmete ja toidukao tekkekoguseid ja põhjuseid Eesti toidutarneahelas

Uuring viidi läbi 2020-2021

Viimane sarnane uuring viidi läbi 2014-2015

Mõisted

- **Toidujäätmed** – toidujäätmete mõiste eelkõige jäätmealase regulatsiooni tähenduses. Toidujäätmed on toit, mis on muutunud jäätmeteks toidutarneahela erinevates etappides (sh lõpptarbimise etapis).
- **Toidukadu ehk raisatud toit** - mis tahes inimtarbimiseks mõeldud toit või toiduaine, mis mingil põhjusel (nt riknenud või kasutustähtaja ületanud toit, söömisel ülejäänud toit jne) jääb tarbimata ja visatakse toidujäätmetena ära.
- Kuna kaupluste uuringus võeti arvesse ainult maha kantud inimtoiduks mõeldud toidukaupa, siis arvestati **toidujäätmete tekkekogus võrdseks toidukaoga**.

Metoodika

Elektroniline ankeetküsitlus

Intervjuud jae- ja hulgimüügiettevõtetega (kokku 15 kauplust ja 8 hulgimüügi ettevõtet)

Detailanalüüs toidukauplustes (maha kantud kauba koguste analüüs) – 15 kauplust, 3 kaubandusketti

Keskkonnaagentuuri jäätmearuandluse infosüsteemi (JATS) jäätmeregistri andmete analüüs

ÜLEVAADE

— toidujäätmete ja toidukao teke Eesti toidutarneahelas (2020)

ESMATOOTMINE

toidukao rahaline väärtus

4,2 mln €/a

sh toidukao teke

23% — 19 261 t/a

TOIDU- TÖÖSTUS

toidukao rahaline väärtus

6,4 mln €/a

sh toidukao teke

4% — 3 162 t/a

KAUBANDUS

toidukao rahaline väärtus

34,6 mln €/a

sh toidukao teke

24% — 19 976 t/a

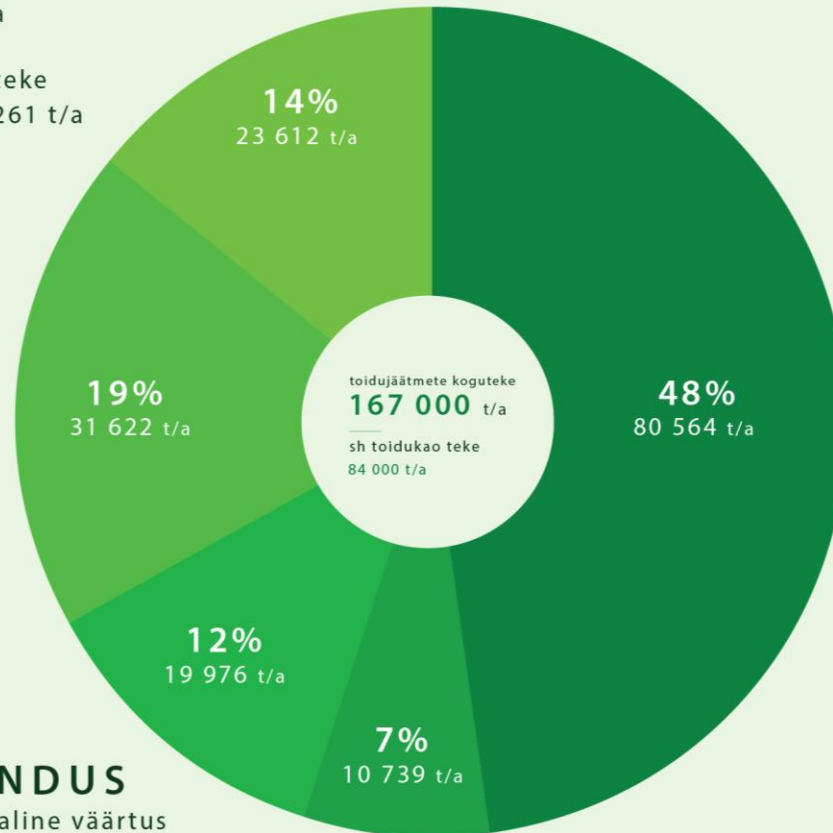
TOITLUSTUS- ASUTUSED

toidukao rahaline väärtus

21,3 mln €/a

sh toidukao teke

9% — 7 460 t/a

KODU- MAJAPIDAMISED

toidukao rahaline väärtus

97,5 mln €/a

sh toidukao teke

40% — 33 837 t/a

Eesti toidukao
rahaline väärtus

164 mln/a

KAUPLUSED

— toidujäätmete ja ühtlasi toidukao teke Eesti toidukauplustes, sh eri suurusega kauplustes ning toiduainete osakaal toidukaos

Müümata jäänud toiduainetest keskmiselt umbes 12% annetakse.

203,8
kg/päevas

SUUR
KAUPLUS

74,3
kg/päevas

KESKMINE
KAUPLUS

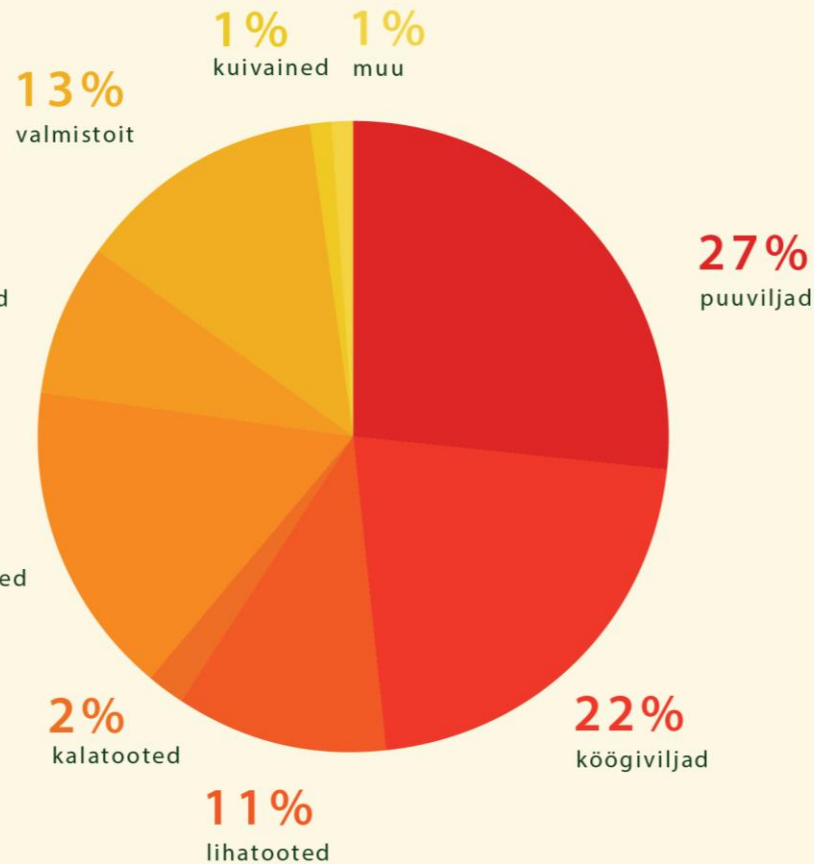
24,8
kg/päevas

VÄIKE
KAUPLUS

toidujäätmeid kokku
19 976 t/a

sh toidukadu
19 976 t/a

PÕHJUSED

- MÜÜGI PLANEERIMINE JA PROGNOOSIMINE on keeruline
- OSTUEELISTUSED JA -KÄITUMISHARJUMUSED soodustavad toiduainete maha kandmist
- VÄLIMUSELE ESITATAVAD KVALITEEDINÕUDED — toiduaineid jäävad müümata, kuigi need oleksid veel kasutusvõimalikud (eelkõige puu- ja köögivilja puhul)
- HINNAD ON KÕRGED — teatud toiduained jäävad müümata
- MOTIVATSIOON JA TEADMISED — kaubandusettevõtetes töötavate inimeste teadmised toidukao vältimiseks on puudulikud

Suur tänu!

Kontakt:

evelin.piirsalu@sei.org

Uuringu aruanne kättesaadav Keskkonnaministeeriumi
kodulehel